

Förordningsmotiv

Förordning om ändring i förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta

Fm 2020:9

Utfärdad den 16 juli 2020

Regeringen föreskriver¹ i fråga om förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta²

dels att 1 och 11 a §§ ska följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 11 b §, av följande lydelse.

1 §³ Denna förordning är meddelad med stöd av

- 29 kap. 29 § skollagen (2010:800) i fråga om 2–11 b §§,
- 29 kap. 28 § skollagen i fråga om 12 §,
- 3 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid i fråga om 13–18 §§,
- 4 § lagen om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid i fråga om 19 §,
- 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen i fråga om 20 §.

11 a §⁴ En huvudman som håller en skolenhet öppen får tillämpa bestämmelserna i 3–5, 7, 9 och 10 §§ om det behövs på grund av att lärare eller elever inte är eller har varit närvarande i skolenhetens lokaler därför att de i fråga om sin egen personliga situation följer eller har följt föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19.

Med att en skolenhet är öppen avses att skollokaler är öppna för eleverna.

11 b § Utöver vad som följer av 11 a § får en huvudman som håller en gymnasieskola öppen tillämpa bestämmelserna i 5, 7, 9 och 10 §§ om det behövs för att huvudmannen ska kunna anpassa utbildningens utformning, omfattning eller förläggning för att lärare och elever ska kunna följa föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19 och som rör kollektivtrafiken och andra allmänna färdmedel.

¹ Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 juli 2020 (regeringens förordningsmotiv 2020:9).

² Senaste lydelse av förordningens rubrik 2020:188.

³ Senaste lydelse 2020:257.

⁴ Senaste lydelse 2020:257.

Denna förordning träder i kraft den 10 augusti 2020.

På regeringens vägnar

ANNA EKSTRÖM

Angela Öst
(Utbildningsdepartementet)

Författningskommentar

1 § *Denna förordning är meddelad med stöd av*

- 29 kap. 29 § skollagen (2010:800) i fråga om 2–11 b §§,
- 29 kap. 28 § skollagen i fråga om 12 §,
- 3 § lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid i fråga om 13–18 §§,
- 4 § lagen om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid i fråga om 19 §,
- 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen i fråga om 20 §.

Paragrafen anger vilka bemyndiganden förordningen är meddelad med stöd av.

Paragrafen ändras med anledning av att 11 b § nu införs så att det framgår att 11 b § grundar sig på 29 kap. 29 § skollagen (2010:800).

Paragrafen är i övrigt endast ändrad redaktionellt genom att den är omgjord till en punktuppställning.

11 a § En huvudman som håller en skolenhet öppen får tillämpa bestämmelserna i 3–5, 7, 9 och 10 §§ om det behövs på grund av att lärare eller elever inte är eller har varit närvarande i skolenhetens lokaler därför att de *i fråga om sin egen personliga situation* följer eller har följt föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19.

Med att en skolenhet är öppen avses att skollokaler är öppna för eleverna.

Paragrafen innebär att en huvudman som håller en skolenhet öppen under vissa förutsättningar kan omfattas av de möjligheter till undantag från bestämmelser i de ordinarie skolförfattningarna som finns i 3–5, 7, 9 och 10 §§.

I *första stycket* ändras paragrafen genom att hänvisningen till rekommendationer från Folkhälsomyndigheten kompletteras till att även avse föreskrifter och allmänna råd från Folkhälsomyndigheten. En förutsättning för att omfattas av undantagen är alltså att det behövs för att lärare eller elever inte är eller har varit närvarande i skolenhetens lokaler därför att de följer eller har följt föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19.

Första stycket ändras även genom att det förtydligas att det ska vara fråga om omständigheter hänförliga till lärarens eller elevens personliga situation. Med begreppet ”sin egen personliga situation” avses en situation som hänförs till just den eleven eller läraren. Det kan t.ex. vara att läraren eller eleven har milda symptom på covid-19 och behöver stanna hemma för att inte sprida smitta. Bestämmelsen skapar möjligheter för t.ex. lärare som utan att vara sjukskrivna behöver vara hemma på grund av föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten, att ge fjärr- eller distansundervisning för elever som vistas i skolenhetens lokaler eller, om eleverna följer föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer, vistas hemma men i vanliga fall hade gått till skolan.

11 b § *Utöver vad som följer av 11 a § får en huvudman som håller en gymnasieskola öppen tillämpa bestämmelserna i 5, 7, 9 och 10 §§ om det behövs för att huvudmannen ska kunna anpassa utbildningens utformning, omfattning eller förläggning för att lärare och elever ska kunna följa föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19 och som rör kollektivtrafiken och andra allmänna färdmedel.*

Paragrafen är ny. Den innebär att en huvudman för en gymnasieskola som håller en skolenhet öppen även under vissa andra förutsättningar än som anges i 11 a § kan omfattas av de möjligheter till undantag från bestämmelser i de ordinarie skolförfattningarna som finns i 5, 7, 9 och 10 §§ för att tillförsäkra elever den utbildning de har rätt till enligt skolförfattningarna.

Enligt skollagen är huvudregeln närundervisning, dvs. undervisning på plats i skolan. Denna paragraf ger under vissa förutsättningar en huvudman möjlighet att göra begränsade undantag från skollagen för att kombinera närundervisning med fjärr- eller distansundervisning. En förutsättning för att en huvudman ska kunna använda sig av undantagsbestämmelserna är att det behövs för att huvudmannen ska kunna anpassa utbildningens utformning, omfattning eller förläggning för att lärare och elever ska kunna följa föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19 och som rör kollektivtrafiken och andra allmänna färdmedel. Sådana föreskrifter och allmänna råd innebär t.ex. för närvarande att var och en bör hålla avstånd till varandra och följa anvisningar i kollektivtrafiken och i andra allmänna färdmedel. Av kriteriet ”om det behövs” följer att huvudmannen först ska ha vidtagit åtgärder inom ramen för det ordinarie regelverket som att t.ex. anpassa schemaläggningen innan undantag från de ordinarie skolförfattningarna kan göras.

Om en gymnasieskola har många elever som åker med kollektivtrafiken och en stor mängd elever, trots att skolan har anpassat schemaläggningen för att eleverna inte ska åka i rusningstrafik och därmed inte ska orsaka större trängsel där än nödvändigt, ändå måste resa vid sådana tidpunkter för att kunna närvara i skolan enligt sitt schema, får skolan t.ex. kombinera närundervisning med fjärr- eller distansundervisning på ett sådant sätt att belastningen på kollektivtrafiken minskar. Det kan exempelvis vara fråga om att det kan antas att det kommer att uppstå stor trängsel i de allmänna kommunikationerna i storstäder, exempelvis tunnelbana eller spårvagnar, om många gymnasieelever ska ta sig till skolan samtidigt i rusningstrafik. Det kan också handla om att det kan antas att det kommer att uppstå trängsel i kollektivtrafiken om det är fråga om bussar i glesbygd med mycket låg turtäthet. Eleverna kan bidra till att det uppstår trängsel som medför att andra resenärer kommer att trängas med varandra, vilket innebär risk för smittspridning mellan de senare. En anpassning måste således ske till de lokala förhållandena. Undervisningen kan t.ex. utformas så att fjärr- eller distansundervisning ges under rusningstrafik och närundervisning övrig tid på dagen. När det gäller fjärr- eller distansundervisning bör huvudmannen överväga om det är lämpligt att bedriva sådan undervisning med hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov, t.ex. i fråga om elever i en socialt utsatt situation och vissa nyanlända elever. Det är fråga om en möjlighet för huvudmännen, inte en skyldighet.

Den nya paragrafen 11 b § innebär tillsammans med 2 och 11 a §§ att bestämmelserna i 5, 7, 9, och 10 §§ är tillämpliga i fyra olika fall, a) om en huvudman har hållit eller håller en skolenhet stängd under de förutsättningar som anges i 2 § första stycket 1–4, b) om en huvudman har hållit eller håller en skolenhet delvis stängd under de förutsättningar som anges i 2 § första stycket 1, 2 eller 4, c) om en huvudman håller en skolenhet öppen under sådana förutsättningar som anges i 11 a § eller d) om en huvudman håller en skolenhet öppen och under de förutsättningar som anges i denna paragraf. Bestämmelserna i 11 b § är, i likhet med bestämmelserna i 11 a §, tillämpliga på öppna skolenheter oavsett om huvudmannen tidigare har hållit dem stängda helt eller delvis eller om huvudmannen har hållit dem öppna hela

tiden. Det finns inte någon möjlighet att tillämpa 5, 7, 9 och 10 §§ under några andra förutsättningar.

Fm 2020:9